

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH040012
NAZWA
OBSZARU Nieszawska Dolina Wisły

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH040012	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Nieszawska Dolina Wisły

1.4. Data opracowania 2002-09	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2007-08
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2009-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-02
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 19 października 2021 r. w spr. soo Nieszawska Dolina Wisły (PLH040012)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
18.7275

Szerokość geograficzna
52.9242

2.2. Powierzchnia [ha]:
3891.72

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2 Nazwa regionu

PL61	Kujawsko-Pomorskie
------	--------------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
2330			1.2		G	D			
3150			60.69		M	B	C	C	C
3270			10.0		P	D			
6210			2.0		G	D			
6430			7.43		M	C	C	C	C
6510			77.77		M	B	C	C	C
9170			0.39		M	D			
91E0			231.25		M	C	C	C	C
91F0			4.28		M	D			

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
P	1617	Angelica palustris			p				P	DD	D			
F	1130	Aspius aspius			p				R	DD	C	C	C	C
A	1188	Bombina bombina			p				P	M	D			
M	1352	Canis lupus			c				P	DD	D			
M	1337	Castor fiber			p	10	18	p	C	M	C	B	C	B
F	1149	Cobitis taenia			p				C	DD	C	C	C	C
F	1099	Lampetra fluviatilis			c				R	DD	C	C	C	C
M	1355	Lutra lutra			p	3	7	i	P	M	D			
I	1060	Lycaena dispar			p				P	M	D			
F	1145	Misgurnus fossilis			r				V	DD	D			
P	1477	Pulsatilla patens			p				P	DD	D			
F	5339	Rhodeus amarus			p				C	DD	C	C	C	C
F	6144	Romanogobio alpinus			c				V	DD	C	C	B	C
F	1106	Salmo salar			c				R	DD	C	C	C	C

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

3.3. Inne ważne gatunki fauny i flory (opcjonalnie)

Gatunek					Populacja na obszarze				Motywacja						
Grupa	KOD	Nazwa naukowa	S	NP	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Gatunki wymienione w załączniku	Inne kategorie					
					Min	Maks		C R V P		IV	V	A	B	C	D

F	5085	Barbus barbus						V		X				
---	------	-------------------------------	--	--	--	--	--	---	--	---	--	--	--	--

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, Fu = grzyby, I = bezkręgowce, L = porosty, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- KOD: w odniesieniu do ptaków z gatunków wymienionych w załączniku IV i V należy zastosować nazwę naukową oraz kod podany na portalu referencyjnym.
- S: jeśli dane o gatunku mają charakter poufny i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki Według standardowego Wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategoria: kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = występuje.
- Kategorie motywacji: IV, V: gatunki z załączników do dyrektywy siedliskowej, A: dane z Krajowej Czerwonej Listy; B: gatunki endemiczne; C: konwencje międzynarodowe; D: inne powody

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N17	5.16
N16	2.75
N19	8.96
N23	0.2
N06	28.75
N10	11.03
N12	43.16
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Położenie obszaru wg regionalizacji fizycznogeograficznej Kondrackiego (2000) na terenie prowincji: Niż Środkowoeuropejski (31), podprowincji: Pojezierza Południowobałtyckie (315), makroregionu: Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka (315.3), mezoregionu: Kotlina Toruńska (315.34).

Położenie obszaru wg regionalizacji geobotanicznej (Matuszkiewicz 2008): E. Dział Mazowiecko-Poleski, E. Poddział Mazowiecki, E.1. Kraina Chełmińsko-Dobrzyńska, E.1.6. Okręg Nadwiślański Włocławsko-Bydgoski, E.1.6.b Podokręg Toruński, E.1.6.c Podokręg Doliny Wisły "Włocławek - Fordon", E.1.6.e Podokręg Bobrownicki.

Procesy geomorfologiczne, geologiczne i glebotwórcze zachodzące w obszarze są ściśle związane z rzeką Wisłą. Na terenie wysoczyzny morenowej występują zasobne gliny morenowe, podlegające procesom brunatnienia. Tworzą się w ten sposób gleby brunatne. W obrębie doliny rzecznej podstawowym czynnikiem glebotwórczym jest proces aluwialny, zachodzący obecnie przede wszystkim w obrębie międzywala. Obecnie podstawowym procesem geomorfologicznym jest akumulacja fluwialno-powodziowa. Podstawowym typem gleb są mady rzeczne. Jednym z najbardziej charakterystycznych elementów pradoliny Wisły są terasy zalewowe, związane z sezonowymi wezbraniami wody.

Obszar Natura 2000 Nieszawska Dolina Wisły obejmuje odcinek Wisły o długości 22,5 km wraz z terenami zalewowymi (706-728,5 km biegu rzeki), między miejscowością Nieszawa, a ujściem Drwęcy.

Rzeka na tym odcinku ma charakter uregulowanej rzeki nizinnej. Spadek lustra wody Wisły dolnej jest niewielki i wynosi ok. 0,20 ‰ (Głogowska 2000). Reżim hydrologiczny Wisły jest determinowany przez spływ z górnych odcinków rzeki (Głogowska 2000) i modyfikowany przez hydroelektrownię we Włocławku (Babiński

1986). Na funkcjonowanie rzeki w dolnej części ostoi odcinku największy wpływ wywarły przeprowadzone w przeszłości prace regulacyjne. Rzeka jest silnie uregulowana na odcinku poniżej ujścia Tążyny. Na tym odcinku występują równomiernie rozmieszczone częściowe tamy poprzeczne (ostrogi). Na cały obszar wpływ wywarło wybudowanie zapory we Włocławku i późniejsza eksploatacja zbiornika (Piskozub 1982, Makowski 1998, Głogowska 2000). Ostoja położona jest stosunkowo blisko, poniżej zapory we Włocławku i znajduje się w zasięgu oddziaływania stopnia. Ważnym elementem odcinka rzeki w granicach ostoi, warunkującym jego wartość przyrodniczą, jest obecność koryt bocznych, drobnych dopływów i rowów oraz zbiorników wód stojących, towarzyszących systemowi ekologicznemu koryta głównego na obszarze doliny rzecznej. Szczególne znaczenie mają koryta boczne rzeki i utrwalone wyspy. W skali regionu są środowiskami rzadkimi. Na silnie uregulowanym odcinku rzeki poniżej ujścia Tążyny takie miejsca nie występują, a na odcinku pomiędzy Zbiornikiem Włocławskim a ujściem Tążyny jest ich jedynie kilka. Koryto wielodzielne, zgodnie z metodami waloryzacji stanu ekologicznego rzek, jest elementem znacząco podnoszącym ocenę końcową. W literaturze wskazuje się na duże znaczenie tego typu środowisk dla ichtiofauny, jako miejsc rozrodu i żerowania (Sych 1954, Backiel 1958, Backiel 1993, Wiśniewolski 2002). Badania monitoringowe (WIOŚ 2011) wskazują na dobry potencjał ekologiczny wód Wisły. Z biegiem rzeki, wartości średnioroczne analizowanych wskaźników fizykochemicznych wykazują zmniejszenie stężeń (z wyjątkiem związków rozpuszczonych). Zgodnie z przedstawionymi informacjami (WIOŚ 2011) źródła zanieczyszczeń oraz dopływy spływające z terenu województwa kujawsko-pomorskiego nie wykazywały wyraźnego, negatywnego oddziaływania na ekosystem rzeki. Krajobraz na terenie obszaru Natura 2000 jest również ściśle związany z rzeką Wisłą, stanowiącą jeden z jego podstawowych elementów. Również dolina Wisły (wraz z terenami zalewowymi i terasami) oraz teren pradolinny stanowią istotny element funkcjonującego krajobrazu. Podstawowymi przekształceniami naturalnych walorów krajobrazowych są prowadzone działania z zakresu ochrony przeciwpowodziowej, w tym funkcjonujące wały przeciwpowodziowe. Nieco wyniesione i okresowo zalewane są tereny nadbrzeżne z wyspami po części połączone ze stałym lądem przez groble poprzeczne (Kępa Dzikowska). Występują tu także ciągi starorzeczy. Obwałowania usypane w XX wieku osłaniają większą część lewego i niewielką prawego brzegu. Część terenów zalewanych zajmują łąki i pastwiska. Inne formy ochrony przyrody: rezerwat przyrody "Rzeka Drwęca", Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej, obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnej Wisły PLB040003. Ponadto obszar położony w bezpośrednim sąsiedztwie z obszarem mającym znaczenie dla Wspólnoty Włocławska Dolina Wisły PLH040039 oraz powiązany funkcjonalnie z innymi obszarami Natura 2000 wyznaczonymi na rzece Wiśle, w tym Dybowską Doliną Wisły PLH040011 oraz Solecką Doliną Wisły PLH040003.

4.2. Jakość i znaczenie

Obszar ma znaczenie przede wszystkim dla ochrony mozaiki siedlisk nadrzecznych, charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej oraz fauny związanej z rzeką i środowiskami dna jej doliny. Obszar stanowi cenny zasób zróżnicowanych siedlisk dla gatunków zwierząt rzadkich i poddanych ochronie związanych ze środowiskiem wodnym – występują tu liczne i zróżnicowane siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, a także gatunki roślin i zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Ponadto stwierdzono obecność populacji rozrodznych i migrujących gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

Rzeka Wisła i związane z nią obszary Natura 2000, w tym Nieszawska Dolina Wisły PLH040012 pełnią istotną rolę korytarza ekologicznego (Gacka-Grzesikiewicz E. [red.]. 1995), wykorzystywanego przez organizmy wodne (w tym ryby i minogi) oraz inne gatunki, w szczególności ptaki (dla ochrony których wyznaczono obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnej Wisły PLB040003). Obszar ten został również włączony w granice korytarza ekologicznego o znaczeniu ponadlokalnym (wyznaczonego przez Zakład Badań Ssaków PAN), wykorzystywanego przez duże ssaki: Dolina Dolnej Wisły.

Ostoja pełni funkcję istotnego korytarza ekologicznego dla dwuśrodowiskowych gatunków ichtiofauny, w tym wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej: łososia atlantyckiego *Salmo salar* i minoga rzecznej *Lampetra fluviatilis*. Znaczenie ostoi, jako korytarza ekologicznego jest duże dla wszystkich występujących w rzece gatunków ryb.

Dolina Wisła w ujęciu ogólnym opisywana jest jako rzeka, która mimo przekształceń na wielu fragmentach wyróżnia się, dobrym stanem zachowania warunków naturalnych, przekładających się na bogactwo ichtiofauny. Wiele procesów charakterystycznych dla rzek zachodzi tu w sposób bliski naturalnemu lub nieznacznie zmieniony. Ostoja stanowi istotny obszar występowania populacji rozrodznych gatunków ichtiofauny wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej związanych z siedliskami,

charakterystycznymi dla dużej rzeki nizinnej: bolenia *Aspius aspius*, różanki *Rhodeus sericeus amarus* oraz kozy *Cobitis taenia*. Różnorodność środowisk koryta głównego rzeki koryt bocznych na odcinku powyżej Silna oraz systemów starorzeczy stwarza dogodne warunki dla występowania stabilnych populacji tych gatunków. System drobnych zbiorników wodnych i cieków dna doliny stwarza warunki występowania populacji piskorza *Misgurnus fossilis*. Gatunek ten notowany był na starorzeczach dolnej Wisły w połowach prowadzonych do celów naukowych (Wiśniewolski i.in. 2001, Płachocki D. - dane niepublikowane). Zbliżony do naturalnego charakter siedlisk rzecznych oraz przede wszystkim otwartość korytarza ekologicznego dolnej Wisły ma duże znaczenie dla szeregu ważnych gatunków ryb niewymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej w tym przede wszystkim dla gatunków wędrownych i półwędrownych oraz gatunków typowo rzecznych. Przede wszystkim wymienić należy takie gatunki jak: troć wędrowna *Salmo trutta m. trutta certa*, *Vimba vimba*, brzana *Barbus barbus*, sapa *Ballerus sapa* oraz miętus *Lota lota*. Wymienione gatunki notowane są na dolnej Wiśle, w połowach do celów naukowych (jako gat. nieliczne) (Płachocki D. dane niepublikowane).

Gatunki zwierząt występujące w obszarze:

1099 Minóg rzeczny *Lampetra fluviatilis*

Ocena ogólna C, w tym:

Populacja – ocena C

Obszar ma znaczenie tranzytowe - dolna Wisła stanowi korytarz migracyjny łączący środowiska morskie z obszarami rozrodczymi w górnych partiach dopływów Wisły.

Brak precyzyjnych danych dot. Liczebności. Kategoria liczebności: rzadkie. Wielkość populacji migrującej w stosunku do populacji krajowej: $2\% \geq p > 0\%$ Obszar ma duże znaczenie, jako szlak migracji gatunku. W przypadku udrożnienia zapory wodnej we Włocławku możliwy jest wzrost znaczenia szlaku migracyjnego. Drożność ekologiczna dolnej Wisły ma duże znaczenie dla zapewnienia ochrony gatunku i funkcjonowania sieci Natura 2000.

Stan zachowania: ocena C.

Populacja odcięta niedrożnymi barierami ekologicznymi (zlokalizowanymi poza granicami ostoi – zapora we Włocławku) od historycznych i potencjalnych tarlisk zlokalizowanych w dopływach Wisły.

Izolacja: ocena C. Populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania gatunku.

1106 Łosoś atlantycki *Salmo salar*

Ocena ogólna C, w tym:

Populacja – ocena C

Obszar ma znaczenie tranzytowe - dolna Wisła stanowi korytarz migracyjny łączący środowiska morskie z obszarami rozrodczymi w dopływach Wisły.

Brak precyzyjnych danych dot. liczebności. Kategoria liczebności: rzadkie. Wielkość populacji migrującej w stosunku do populacji krajowej: $2\% \geq p > 0\%$ Obszar ma znaczenie, jako szlak migracji gatunku. W przypadku udrożnienia zapory wodnej we Włocławku możliwy jest wzrost znaczenia szlaku migracyjnego.

Szczególnie wobec prowadzonych i planowanych prac restytucyjnych w dorzeczu górnej Wisły. Drożność ekologiczna dolnej Wisły ma duże znaczenie dla zapewnienia ochrony gatunku i funkcjonowania sieci Natura 2000.

Stan zachowania: ocena C. Populacja częściowo odcięta niedrożnymi barierami ekologicznymi (zlokalizowanymi poza granicami ostoi – zapora wodna we Włocławku) od historycznych i potencjalnych tarlisk zlokalizowanych w dopływach Wisły.

Izolacja: ocena C. Populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania gatunku. Wskazać należy na przywiązanie gatunku do rzek macierzystych i przypisanie populacji do zlewni (odrębność populacji Wiślanej).

1130 Boleń *Aspius aspius*

Populacja rozrodcza – ocena ogólna C, w tym:

Populacja - ocena C. Gatunek rozpowszechniony jednak, występujący nielicznie na całym odcinku Wisły w granicach ostoi. Rzeka jest zarybiana boleniem, co wpływa korzystnie na liczebność gatunku. Związany z

środkami koryta rzeki, jej korytami bocznymi oraz strefą przybrzeżną i w mniejszym stopniu starorzeczami połączonymi z korytem (os. juv.). Brak danych pozwalających na precyzyjne określenie liczebności w obszarze; Kategoria liczebności: rzadkie; Wielkość populacji w stosunku do populacji krajowej: $2\% \geq p > 0\%$. Wielkość populacji oszacowano w oparciu o informacje na temat udziału gatunku w zespole ryb obliczonego na podstawie połowów badawczych (Wiśniewolski i in. 2001, Kakareko i in. 2009) oraz wyników przeprowadzonych połowów kontrolnych, w odniesieniu do danych literaturowych na temat ichtiofauny dolnej Wisły (Wiśniewolski i in. 2001, Kakareko i in. 2009) oraz stanu populacji gatunku w Polsce (Brylińska [red.] 2000, Głowacińskiego [red.] 2001, Witkowski i in. 2009).

Stan zachowania: ocena C. Obszar obejmuje fragment dużej rzeki nizinnej z typowymi jednak średnio zachowanymi cechami siedliska gatunku. Znaczenie ma historyczna regulacja rzeki oraz będące jej konsekwencją procesy prowadzące do stopniowej degradacji środowiska rzeki. Stopień zachowania cech siedliska gatunku III, przy możliwości odtworzenia II.

Izolacja: ocena C. Populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania gatunku.

1149 Koza *Cobitis taenia*

Populacja rozrodcza – ocena ogólna C, w tym:

Populacja - ocena C. Gatunek rozpowszechniony jednak, występujący nielicznie na całym odcinku Wisły w granicach ostoi. Związany z środowiskami strefy przybrzeżnej koryta rzeki, korytami bocznymi i ze starorzeczami połączonymi z korytem. Brak danych pozwalających na precyzyjne określenie liczebności w obszarze. Kategoria liczebności: rzadkie. Wielkość populacji w stosunku do populacji krajowej: $2\% \geq p > 0\%$. Wielkość populacji oszacowano w oparciu o informacje na temat udziału gatunku w zespole ryb obliczonego na podstawie połowów badawczych (Wiśniewolski i in. 2001), w odniesieniu do danych literaturowych na temat ichtiofauny dolnej Wisły (Wiśniewolski i in. 2001) oraz stanu populacji gatunku w Polsce (Brylińska [red.] 2000, Głowacińskiego [red.] 2001, Witkowski i in. 2009).

Stan zachowania: ocena C. Obszar obejmuje fragment dużej rzeki nizinnej z typowymi jednak średnio zachowanymi cechami siedliska gatunku. Znaczenie ma historyczna regulacja Wisły oraz będące jej konsekwencją procesy prowadzące do stopniowej degradacji środowisk przybrzeżnych rzeki i zaniku połączeń starorzeczy z korytem głównym rzeki. Stopień zachowania cech siedliska gatunku III, przy możliwości odtworzenia II.

Izolacja: ocena C. Populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania gatunku.

5339 Różanka *Rhodeus sericeus* Marus

Populacja rozrodcza – ocena ogólna C, w tym:

Populacja - ocena C. Gatunek rozpowszechniony jednak, występujący nielicznie na całym odcinku Wisły w granicach ostoi. Związany z środowiskami strefy przybrzeżnej koryta rzeki, korytami bocznymi i ze starorzeczami połączonymi z korytem. Brak danych pozwalających na precyzyjne określenie liczebności w obszarze. Kategoria liczebności: rzadkie. Wielkość populacji w stosunku do populacji krajowej: $2\% \geq p > 0\%$. Wielkość populacji oszacowano w oparciu o informacje na temat udziału gatunku w zespole ryb obliczonego na podstawie połowów badawczych (Wiśniewolski i in. 2001), w odniesieniu do danych literaturowych na temat ichtiofauny dolnej Wisły (Wiśniewolski i in. 2001, Kakareko i in. 2009) oraz stanu populacji gatunku w Polsce (Brylińska [red.] 2000, Głowacińskiego [red.] 2001, Witkowski i in. 2009).

Stan zachowania: ocena C. Obszar obejmuje fragment dużej rzeki nizinnej z typowymi jednak średnio zachowanymi cechami siedliska gatunku. Znaczenie ma historyczna regulacja Wisły oraz będące jej konsekwencją procesy prowadzące do stopniowej degradacji środowisk przybrzeżnych rzeki i zaniku połączeń starorzeczy z korytem głównym rzeki. Stopień zachowania cech siedliska gatunku III, przy możliwości odtworzenia II.

Izolacja: ocena C. Populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania gatunku.

6144 Kiełb białopłetwy *Gobio albipinnatus*

Możliwe występowanie populacji rozrodczej – ocena ogólna C, w tym:

Populacja - ocena C. Gatunek o słabo poznanej biologii w dużych rzekach nizinnych. Brak danych na temat jego rozpowszechnienia w dolnej Wiśle oprócz pojedynczych doniesień o występowaniu gatunku poniżej zapory we Włocławku. Gatunek prawdopodobnie nieliczny w granicach ostoi. Wymagający szczegółowego rozpoznania. Brak danych pozwalających na precyzyjne określenie liczebności w obszarze. Kategoria

liczebności: rzadkie. Oszacowana wielkość populacji w stosunku do populacji krajowej: $2\% \geq p > 0\%$.
Populacja jest istotna z uwagi na lokalizację obszaru na skraju zasięgu występowania gatunku.
Stan zachowania: ocena C. Brak precyzyjnych danych dotyczących wymagań siedliskowych gatunku w dużej rzece nizinnej.
Izolacja: ocena B. Populacja nieizolowana, ale występującą na peryferiach zasięgu gatunku.

1145 Piskorz *Misgurnus fossilis*

System drobnych zbiorników wodnych i cieków dna doliny stwarza warunki występowania populacji piskorza *Misgurnus fossilis*. Gatunek ten notowany był na starorzeczach dolnej Wisły w połowach prowadzonych do celów naukowych (Wiśniewolski i in. 2001, Płachocki D. - dane niepublikowane). Populacja z oceną D.

1155 Wydra *Lutra lutra*

Populacja rozmieszczona wyłącznie w obrębie doliny rzecznej, graniczącej ze zwartymi kompleksami leśnymi

– ocena ogólna D, w tym:

Populacja: 3-7 osobników, co stanowi $< 1\%$ populacji krajowej (szacunkowo wg średniego zagęszczenia / km rzeki oraz stopnia rozpowszechnienia na obszarze kraju – Romanowski i in. 2010, 2011) – ocena D (mniej niż 0,50% populacji krajowej gatunku);

1337 Bóbr *Castor fiber*

Populacja rozmieszczona skupiskowo w granicach obszaru, niemal wyłącznie związana z siedliskami starorzeczy Wisły, w przewadze zlokalizowanych w sąsiedztwie obszarów zalesionych, ew. korytami bocznymi i dużymi wyspami w korycie rzeki.

Ocena ogólna B, w tym:

Populacja: 10-18 par, co stanowi $< 1\%$ populacji krajowej (szacunkowo stan na 2010r. wg Czech 2010) – ocena C (przedział C: $2\% \geq p > 0\%$). Pomimo, że populacja stanowi ułamek procenta populacji krajowej, ostoja stanowi ważny obszar rozrodczy dla gatunku.

Zachowanie: ocena B, w tym:

stopień zachowania siedliska: II – elementy zachowane w dobrym stanie (wysoki stopień naturalności siedlisk gatunku na całej długości obszaru, korzystny reżim hydrologiczny na większości stanowisk (poza siedliskami związanymi bezpośrednio z korytem rzeki) i wysokie walory hydromorfologiczne, pomimo niekorzystnych oddziaływań wywołanych funkcjonowaniem piętrzenia na Wiśle we Włocławku; wystarczająca dostępność zasobów pokarmowych, pomimo wysokiego udziału obcego gatunku w drzewostanach lęgowych, klonu jesionolistnego, umiarkowany wpływ negatywnych czynników antropogenicznych, mających wpływ na bazę żerową gatunku)

możliwość odtworzenia: nie oceniano,

Izolacja: ocena C.

1352 Wilk *Canis lupus*

Na terenie obszaru notowano pojedyncze migrujące osobniki wilka, co potwierdza znaczenie obszaru jako korytarza ekologicznego. Brak jest znanej populacji rozrodczej wilka na terenie obszaru. W związku z powyższym populacja oceniona została na D.

1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

Ostoja stwarza dogodne warunki dla rozwoju tego gatunku. Dostępne są dogodne siedliska oraz rośliny żywicielskie gąsienic (szczawie). Jednocześnie niezbyt liczna populacja gatunku występuje w rozproszeniu w granicach całego obszaru. Czerwończyk nieparek jest jednym z najpospolitszych gatunków czerwończyków, stwierdzony w ponad 400 kwadratach UTM (o boku 10 km) (Buszko J., Masłowski J. 2008). Ponadto gatunek ten w ostatnich latach zajmuje również nowe siedliska, pojawiając się na terenach suchych i ruderalnych. W związku z powyższym, obecna w obszarze populacja gatunku nie ma znaczenia dla jego zachowania w kraju.

W granicach obszaru stwierdzono występowanie następujących siedlisk przyrodniczych:

2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi

Zajmują stosunkowo niewielkie powierzchnie na użytkowanych w przeszłości rolniczo zwydmieniach na krawędzi Wysoczyzny Dobrzyńskiej. W płatach siedliska widoczne są zaawansowane procesy sukcesyjne (obecność gatunków charakterystycznych dla muraw kserotermicznych oraz krzewów, w tym czeremchy amerykańskiej *Padus serotina*). Nie zanotowano także aktywnych procesów eolicznych. Reprezentatywność siedliska oceniono jako nieznaczącą – D.

3270 Zalewane muliste brzegi rzek

Brak aktualnych danych o występowaniu siedliska w granicach obszaru. Ze względu na charakter koryta Wisły, uregulowanej na tym odcinku, można się spodziewać wystąpienia niewielkich płatów siedliska, jedynie w warunkach bardzo niskiego stanu wody w rzece. Reprezentatywność siedliska oceniono jako nieznaczącą – D.

3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaea*, *Potamogeton*

Reprezentatywność została oceniona na dobrą – B.

W granicach Ostoi występuje podtyp 3150-2 Starorzecza i drobne zbiorniki wodne. Są to niewielkie zbiorniki wodne, zlokalizowane na terasie zalewowej Wisły. W zdecydowanej większości zbiorników stwierdzono występowanie dobrze wykształconych zbiorowisk roślinnych będących identyfikatorami siedliska, oraz obecność gatunków cennych (*Salvinia natans*, *Nuphar lutea*, *Nymphaea alba*). Istnieją także starorzecza silnie zubożone pod względem fitocenotycznym, w których dominują gatunki wskazujące na eutrofizację wód (rogatek sztywny *Ceratophyllum demersum*). Obserwuje się także zubożenie gatunkowe zbiorników, w których ekspansywnie rozwijają się zbiorowiska salwinii pływającej *Salvinia natans*. Część starorzeczy została antropogenicznie przekształcona w związku z regulacją koryta Wisły w XIX w. Odcięte zostały połączenia z nurtem rzeki, a wpływowi wód powodziowych podlega jedynie część zbiorników.

Powierzchnia względna – C ,

Powierzchnia siedliska w granicach obszaru nie przekracza 2% ogólnej powierzchni siedliska w Polsce.

Stan zachowania oceniono jako znaczący – C.

Wynika ze stosunkowo niewielkiej powierzchni siedliska, antropogenicznego przekształcenia części zbiorników oraz trudnych do przewidzenia zmian reżimu hydrologicznego Wisły w najbliższej przyszłości.

Trudny do przewidzenia jest także wpływ naturalnych procesów obserwowanych w drobnych zbiornikach w dolinie Wisły – ekspansja salwinii pływającej oraz pojawianie się obcych gatunków roślin wodnych – moczarki delikatnej *Elodea nuttallii*.

Ocena ogólna: dobra B.

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

Reprezentatywność siedliska została oceniona jako znacząca C.

Przeważającą postacią siedliska w granicach ostoi są ubogie gatunkowo ziołorośla z dominacją pokrzywy i kielisznika zaroślowego. Bogate gatunkowo ziołorośla z udziałem wysokich bylin są bardzo rzadkie.

Wykształca się najczęściej na obrzeżu kęp i smug zarośli wierzbowych, bez zachowania charakterystycznego pasowego układu pomiędzy rzeką a zbiorowiskami leśnymi. Przeważają także płaty zniekształcone udziałem gatunków obcych geograficznie. Zanotowano obecność kolczurki klapowanej *Echinocystis lobata* i nawłoci późnej *Solidago serotina*.

Względna powierzchnia znacząca – C.

Również powierzchnia jaką zajmują płaty siedliska jest znikoma, chociaż jest ono łatwe do zlokalizowania w terenie. Ustalenia w zakresie rozpowszechnienia rozmieszczenia siedliska w obszarze oparto na danych pochodzących z wcześniejszych inwentaryzacji szczegółowych obszaru ostoi (Inwentaryzacja BULiGL 2007, Inwentaryzacja siedlisk i gatunków Natura 2000 w Lasach oraz inwentaryzacji uzupełniającej).

Stan zachowania ocenione zostały na C.

W związku z obecnością silnie inwazyjnych gatunków obcych oraz brakiem metod ich trwałego usuwania perspektywy zachowania siedliska w przyszłości są niekorzystne (stopień zachowania funkcji – III) a możliwość odtworzenia trudna bądź niemożliwa.

Powyższe względy wpłynęły na nadanie oceny ogólnej „C”.

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)

Reprezentatywność oceniono jako dobrą „B”.

Zbiorowiska roślinne występujące w ich obszarze wykształciły się na siedliskach łągowo-wierzbowych i topolowych, na glebach wytworzonych z mąd pylistych, okresowo podlegających zalewom powodziowym. W warunkach ekstensywnego użytkowania kośnego na tego typu siedliskach wykształcają się łąki wyczyńcowe ze związku *Alopecurion*. Suchsze postacie tych łąk, obecne powszechnie w granicach obszaru, odpowiadają charakterystyce podzespołu wyczyńcowego łąki świeżej *Arrhenatheretum elatioris alopecuretosum*, wskazanego w metodyce monitoringu siedliska GIOŚ jako jeden z jego wariantów. Ze względu na specyfikę siedliska występują w nich nieliczne gatunki uznane za reprezentatywne dla typowych postaci łąki świeżej. Stosunkowo licznie natomiast występują gatunki typowe dla łąk wilgotnych ze związku *Alopecurion*: wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*, jaskry: ostry *Ranunculus acris* i rozłogowy *R. repens*, jastrun właściwy *Leucanthemum vulgare* i inn. Łąki te są typową dla doliny Wisły postacią ekstensywnie użytkowanych łąk kośnych. Siedlisko zajmuje odlesione tereny na terasie zalewowej Wisły. Płaty łąk podlegają okresowym zalewom wodami powodziowymi. Z tego względu w granicach obszaru dominuje postać wyczyńcowa łąki świeżej. Użytkowanie wielokośne doprowadziło w większości wypadków do zubożenia gatunkowego łąk.

Powierzchnię w granicach obszaru oceniono jako znaczącą – C.

Łąki zajmują stosunkowo niewielkie enklawy wśród pól uprawnych i innych typów użytków zielonych.

Ustalenia w zakresie rozpowszechnienia rozmieszczenia siedliska w obszarze oparto na danych pochodzących z wcześniejszych inwentaryzacji szczegółowych obszaru ostoi (Inwentaryzacja BULiGL 2007, Inwentaryzacja siedlisk i gatunków Natura 2000 w Lasach oraz inwentaryzacji uzupełniającej).

Stan zachowania: C

Ze względu na sporadyczną obecność gatunków charakterystycznych. Niskie bogactwo gatunkowe obniżenie oceny stopnia zachowania struktury (średnio zachowana – III). Godny podkreślenia jest brak inwazyjnych gatunków we florze łąk, oraz ich użytkowanie kośne powstrzymujące wkraczanie drzew i krzewów. Poprawa stanu zachowania, głównie podniesienie bogactwa gatunkowego jest niemożliwa, ze względu na specyfikę siedliska na tym obszarze (możliwość odtworzenia – niemożliwa III).

Ocena ogólna siedliska: znacząca „C”.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe)

Reprezentatywność - C

Ze względu na charakter Ostoi lasy łągowe zajmują w jej granicach największą powierzchnię. Jednak ze względu na dużą antropopresję zachowały się one w postaci różnej wielkości płatów, poroździelanych terenami użytkowymi rolniczo. Siedlisko występuje w podtypach charakterystycznych dla doliny dużej rzeki nizinnej – 91E0-1 Łęg wierzbowy i 91E0-2 Łęg topolowy. Łęgi topolowe zachowały się głównie na Kępach: Zielonej i Dzikowskiej, łęgi wierzbowe tworzą różnej wielkości kępy i smugi wzdłuż koryta Wisły na całym obszarze.

Względna powierzchnia C.

Ustalenia w zakresie rozpowszechnienia rozmieszczenia siedliska w obszarze oparto na danych pochodzących z wcześniejszych inwentaryzacji szczegółowych obszaru ostoi (Inwentaryzacja BULiGL 2007, Inwentaryzacja siedlisk i gatunków Natura 2000 w Lasach Państwowych 2007) oraz inwentaryzacji uzupełniającej.

Stan zachowania oceniono jako C.

Wynika to przede wszystkim ze stałej obecności klonu jesionolistnego *Acer negundo* w większości płatów siedliska. W części z nich gatunek ten współdominuje lub dominuje w warstwie drzewostanu. Wraz z niewielkimi zasobami martwego drewna wpływa to na obniżenie ocen stopnia zachowania struktury i funkcji (niekorzystne). Ze względu na dużą ekspansywność klonu jesionolistnego, możliwość odtworzenia siedliska oceniono jako trudną lub niemożliwą (III).

Ogólna ocena „C”

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)

Lasy grądowe w podtypie 9170-2 Grąd subkontynentalny zajmują w granicach Ostoi powierzchnię nieistotną dla zachowania siedliska. Zachował się jedynie na niewielkim fragmencie zbocza przy zachodniej granicy

Ostoi w okolicy Karczemki.

Jego reprezentatywność oceniono jako nieistotną – D.

91F0 Łęgowy las dębowo-wiazowo-jesionowy

Siedlisko zajmuje w granicach Ostoi powierzchnię nieistotną dla zachowania siedliska. Zajmuje fragment zbocza przy zachodniej granicy Ostoi w okolicy Karczemki. Ze względu na brak siedlisk dla tego typu lasu w innych częściach obszaru należy uznać, że jest to jedyny płat siedliska w jego granicach. Reprezentatywność oceniono jako nieistotną – D.

6210 Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea)

Płaty muraw kserotermicznych zidentyfikowano na madach drobnoziarnistych w centralnej części Kępy Zielonej. Rozwinęła się tu silnie zubożona postać, nawiązująca do muraw napiaskowych (6120), wyróżniająca się obecnością ostnicy Jana Stipa joannis. W zidentyfikowanych płatach obserwuje się ekspansję nawłoci późnej Solidago gigantea i trzcinika piaskowego Calamagrostis epigeios oraz pojawianie się podrostu drzew i krzewów. Reprezentatywność siedliska oceniono jako nieistotną – D.

1617 Starodub łąkowy Ostericum palustre

Brak informacji o występowaniu gatunku w granicach Ostoi. Występuje on jednak w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru i nie można wykluczyć jego odnalezienia w trakcie szczegółowych badań terenowych.

1477 Sasanka otwarta Pulsatilla patens

Brak informacji o występowaniu gatunku w granicach Ostoi. W związku z obecnością dogodnych dla gatunku siedlisk nie można wykluczyć jego odnalezienia w trakcie szczegółowych badań terenowych.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	E01.03		i
L	C01.01		i
L	K03.01		i
M	I01		b
L	A03.01		i
L	H05.01		b
M	J03.02.03		o
L	A04.01.01		i
L	A08		i
L	K01.02		i
L	K02.03		i
L	B01.01		i
M	J02.03.02		i
L	K02.02		i
M	D03.02		i
L	G05.04		i
H	A03.03		i

H	J02.03.01		o
H	J03.02.01		o
L	B02.06		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnątrzne [i o b]
L	B01.01		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

Anonymus. 2001. Województwo Kujawsko-Pomorskie. Obszary chronione. Mapa skala 1:250000. Wyd. Ochr. Środ. Kuj.-Pom., Urząd Wojew., Bydgoszcz. Brauze T. - - - - . Dane niepublikowane (unpublished data). Ceynowa- Giełdón M. 1968. Zbiorowiska roślinności kserotermicznej nad dolną Wisłą. Studia Soc. Scien. Torun., sec. D. 8 (4) 3-155 Ceynowa-Giełdón M. 1984. Roślinność. W: R. Galon (red.). Województwo toruńskie. Przyroda-ludność-gospodarka-osadnictwo. Toruń. Ceynowa-Giełdón M. 1993. (R) Carex repens Bellardi /C.posnaniensis Spribille/ - turzycza poznańska. W: Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. s. 240-241. Cyzman W. 1992. Zróżnicowanie zbiorowisk leśnych i zaroślowych w Kotlinie Toruńskiej i Kotlinie Płockiej . Praca doktorska. Zakł. Taks. i Geogr. Roś. UMK, Toruń. Msc. Cyzman W. 1994. Charakterystyka przyrodnicza Niziny Ciechocińskiej oraz propozycja kompleksowej ochrony krajobrazu w rejonie uzdrowiska Ciechocinek. Archiwum Wojew, Konserw. Przyr., Włocławek. Msc. Cyzman W. 1997. Zbiorowiska leśne W: S.L. Bagdziński (red.). Środowisko przyrodnicze w województwie włocławskim. Włocł. Tow. Nauk., Włocławek. s. 118-127. Czaplewska J. 1980. Zbiorowiska roślin ruderalnych na terenie Aleksandrowa Kujawskiego , Ciechocinka, Nieszawy i Włocławka. Studia Soc. Scien. Torun., sec. D. 11,2: 3-76. Czubiński Z. 1950. Zagadnienia geobotaniczne Pomorza. Bad. Fizjogr. Pol. Zach. 2,4: 439-658. Dziubałowski S. 1934. Kilka uwag o występowaniu i pochodzeniu roślinności stepowej nad dolną Wisłą. Roczn. Nauk Rol. 33: 408. Ceynowa- Giełdón M. 1986. Ocena stanu ochrony flory kserotermicznej w rezerwach stepowych nad dolną Wisłą. Acta Univ. Lodz., Folia Sozol. 131-142. Ceynowa- Giełdón M. 1993. Rozmieszczenie i ekologia Tragopogon floccoccus W.et K. s.l. w pradolinie Wisły. Acta Univ. N. Copernici, Biol. 145-164. 44: Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa. Gostyńska M. 1959. Projektowany rezerwat stepowy w Kulinie n. Wisłą koło Włocławka. Chrońmy Przyr. Ojcz. 1: 14-19. Gostyńska M. 1959. Reliktowa roślinność zboczy Kulina pod Włocławkiem. Zesz. Nauk. UAM, Biol. 2. 3-26. Hantz J. 1979. Salix alba L. - Wierzba biała. W: Atlas rozmieszczenia drzew i krzewów w Polsce. Warszawa-Poznań. 28. Hantz J. 1979. Salix fragilis L. - Wierzba krucha. W: Atlas rozmieszczenia drzew i krzewów w Polsce. Warszawa-Poznań. 28. Kępczyński K. 1955. Stosunki fitysocjologiczne -

florystyczne łachy wiślanej koło Złotoryji. Msc. Kępczyński K. 1961. Rośliny rzadziej spotykane na Wysoczyźnie Dobrzyńskiej. *Fragm. Flor. Geobot.* 7, 2: 309-316. Kępczyński K. 1963. Rośliny rzadziej spotykane na Wysoczyźnie Dobrzyńskiej. Część II. *Fragm. Flor. Geobot.* 9,2: 245-256. Kępczyński K. 1964. Rośliny rzadziej spotykane na Wysoczyźnie Dobrzyńskiej. Część III. *Fragm. Flor. Geobot.* 10,4: 7-17. Kępczyński K. 1965. Szata roślinna Wysoczyzny Dobrzyńskiej. Wyd. UMK, Toruń. ss. 321. Kępczyński K. 1967. Rzadsze rośliny na Wysoczyźnie Dobrzyńskiej. Część IV. *Zesz. Nauk. UMK, Toruń. Biol.* 11: 175-186. Kępczyński K. 1969. Rośliny rzadziej spotykane na Wysoczyźnie Dobrzyńskiej. Część V. *Zesz. Nauk. UMK, Toruń. Biol.* 11: 131-138. Kępczyński K., Rutkowski L. 1991. Rozmieszczenie *Corydalis intermedia* (L.) Merat w Polsce i jej udział w różnych zbiorowiskach roślinnych. *Acta Univ. N. Copernici, Biol.* 38: 71-91. Kępczyński K., Rutkowski L. 1991. Udział *Achillea cartilaginea* Ledeb. w różnych zbiorowiskach roślinnych w otoczeniu dolnej i środkowej Wisły. *Acta Univ. N. Copernici, Biol.* 36: 57-67. Kępczyński K., Rutkowski L. 1993. Wstępne badania szaty roślinnej na terenie budującej się autostrady TAPP i obszarze bezpośrednio do niej przyległym. (Odcinek Brzoza - Lubicz). Wyd. Ochr. Środ., Urząd Wojew., Toruń. Msc. Kępczyński K., Załuski T. 1982. Flora. W: Województwo Włocławskie. Monografia regionalna. Wyd. UŁ. 69-73. Kołodziejczyk J. - - - -. Krajobrazy roślinne nad Wisłą. *Monogr. Wisły.* 7: 1-36. Kordakow J. 1974. Zarastanie łach i starorzeczy w dolinie Wisły między Modlinem a Toruniem. Praca doktorska. Msc. Krasicka-Korczyńska E., Dąbrowska B.B. 2000. Zbiorowiska roślinności wodnej i szuwarowej w Dolinie Dolnej Wisły. *Ekologia dolnej Wisły. Główne problemy przyrodnicze i gospodarcze u progu III Tysiąclecia.* *Acta Univ. N. Copernici, Prace Limn.* s. 14. Maniakowski M. 2003 Dane niepublikowane (unpublished data). OTOP Matuszkiewicz J., Babiński Z., Backiel T., Chylarecki P., Gierszewski P., Goszczyński J., Romanowski 1998. Prognoza zmian w środowisku pod wpływem wariantowych rozwiązań hydrotechnicznych - Wariant W2. W: *Koncepcja zagospodarowania dolnej Wisły. Cz. 1 - odcinek od stopnia Włocławek do morza.* Charakterystyka przyrodnicza. IGiPZ PAN, Hydroprojekt, Warszawa. Msc. Neubauer G. - - - -. Dane niepublikowane (unpublished data). Oleksa A. - - - -. Dane niepublikowane (unpublished data). Pawlus M. 1985. Systematyka i rozmieszczenie gatunków grupy *Festuca ovina* L. w Polsce. *Fragm. Flor. Geobot.* 29, 2: 219-295. Przystalski A., Rutkowski L. 2000. Uwagi i informacje do Projektu Natura 2000. Msc. Rejewski M. 1997. Przemiany roślinności w holocenie. W: S.L. Bagdziński (red.). Środowisko przyrodnicze w woj. włocławskim. *Włocł. Tow. Nauk., Włocławek.* s. 11-113. Rejewski M. 2000. Macrophytes of the Lower Vistula between Wyszogród and Toruń. *Acta Univ. N. Copernici, Prace Limn.* 21: 101-106. Rutkowski L. - - - -. Dane niepublikowane (unpublished data). Rutkowski L. 1994. Niektóre cenne i godne ochrony jako rezerваты (pomniki przyrody, użytki ekologiczne) obiekty przyrodnicze doliny Wisły i jej otoczenia w województwie toruńskim. *Wojew. Kom. Ochr. Przyr., Toruń. Mat. niepubl.* Rutkowski L. 1997. Rośliny naczyniowe - Tracheophyta. (W:) L. Rutkowski (red.). Czerwona lista roślin i zwierząt ginących i zagrożonych w regionie kujawsko-pomorskim. *Acta Univ. N. Copernici. Supl.* 53: 32. Rutkowski L. 1998. Charakterystyka flory badanego odcinka doliny. (W:) J. Matuszkiewicz (koord.). Charakterystyka przyrodnicza. Koncepcja zagospodarowania Dolnej Wisły. Cz. 1 - od stopnia Włocławek do morza. Maszynopis. IGiPZ PAN/Hydroprojekt, Warszawa. Rutkowski L. 2001. (współautor opracowania regionalnego W: Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. - *Distribution Atlas of Vascular Plants in Polska.* A. Zajac, M. Zajac (red.). Inst. Bot. PAN, Kraków. Rutkowski L. 2001. Szata roślinna Wilczej Kępy koło Grabowca. Msc. Schweizer H-J., Polakowski B. 1994. Ehemalige und jetzige Verbreitung seltener Gefäßpflanzen in West- und Nord-Polen. *Senckenbergiana biologica.* 73,1-2: 189-214. Sielicki S. - - - -. Dane niepublikowane (unpublished data). Sulma T., Walas J. 1963. Aktualny stan rezerwatów roślinności kserotermicznej w obszarze dolnej Wisły. *Ochr. Przyr.* 29: 267-329. Walas J. 1967. Świat roślinny. W: Województwo bydgoskie. Toruń. Walas J. 1969. Szata roślinna Kotliny Toruńskiej. *Zesz. Nauk. UMK, Toruń, Geogr.* 6: 161-189. Wilkoń-Michalska J. 1963. Halofity Kujaw. *St. Soc. Scien. Torun., sec. D.* 7,1: 1-122. Wilkoń-Michalska J. 1971b. Szata roślinna Kujaw. *Tow. Nauk w Toruniu. Prace popul.-nauk.* 14: ss. 138. Wiśniewski W., Borzęcka I., Buras P., Szlakowski J., Woźniewski M. 2001. Ichtyofauna dolnej i środkowej Wisły - stan i zagrożenia. *Rocz. Nauk. PZW, Supl.* 14: 137-155. Zalewski A. 1891. Wyniki poszukiwań nad florą dokonanych w lecie 1890 na powierzchni ziemi zawartej między Wisłą, Drwęcą i Skrwą Płocką. *Wszechświat.* 10: 237-238. Zalewski A. 1892. O dalszych poszukiwaniach roślin naczyniowych na Ziemi Dobrzyńskiej. *Wszechświat.* 11: 142-143. Załuski T. 1995. Materiały do flory Kujaw. *Acta Univ. N. Copernici, Biol.* 48: 185-189. Załuski T. 1997. Flora. W: S.L. Bagdziński (red.). Środowisko przyrodnicze w województwie włocławskim. *Włocł. Tow. Nauk., Włocławek.* s. 113-117. Załuski T. 1997. Zbiorowiska nieleśne. W: S.L. Bagdziński (red.). Środowisko przyrodnicze w województwie włocławskim. *Włocł. Tow. Nauk., Włocławek.* s. 120-133. Zarzycki K., Kaźmierczakowa R. (red.). 1983. Polska czerwona księga roślin. Inst. Bot. PAN, Kraków. Zarzycki K., Szelaż Z. 1992. Czerwona lista roślin naczyniowych zagrożonych w Polsce. W: K. Zarzycki, W. Wojewoda, Z. Heinrich (red.). Lista roślin zagrożonych w Polsce. PAN, Kraków. Zieliński J. 1977. *Salix dasyclados* Wimm. -

Wierzba długokończysta. W: Atlas rozmieszczenia drzew i krzewów w Polsce. Warszawa-Poznań. 22.
Żukowski W., Jackowiak B. 1995. Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski. Cz. 1. Poznań.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL04	58.5	PL02	0.05		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL04	Doliny Drwęcy	*	0.08
PL02	Rzeka Drwęca	*	0.05
PL04	Niziny Ciechocińskiej	*	58.42

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Adres:	Polska Dworcowa 81 85-009 Bydgoszcz
Adres e-mail:	kancelaria.bydgoszcz@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Nieszawska Dolina Wisły PLH040012 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 813) Link: http://www.edzienniki.bydgoszcz.uw.gov.pl/WDU_C/2014/813/akt.pdf
☐	Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐	Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH040012

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒

Tak

☐

Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)